

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Indledning

Den fri ungdomsuddannelse har eksisteret som uddannelsesmulighed siden 1995. Målgruppen for uddannelsen er unge, der ikke benytter eller fuldender en af de ordinære ungdomsuddannelser. Den fri ungdomsuddannelse har til formål at udvikle den unges personlige kompetence og give alsidige kvalifikationer med henblik på, at den unge vil søge over i en formelt kompetencegivende uddannelse eller at kvalificere den unge til arbejdsmarkedet. Med lov nr. 263 af den 12. april 2000 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Det repræsentative demokrati i uddannelsessystemet) er formålet endvidere at bidrage til at udvikle elevernes interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund. Uddannelsen er kendetegnet ved at være tilrettelagt som individuelle forløb af mindst 2 og højst 3 års varighed.

Den treårige forløbsundersøgelse af uddannelsen, der er afsluttet med udgangen af 2000, viser, at uddannelsen har været i stand til at tiltrække et bredt spektrum blandt målgruppens unge, og at uddannelsens egenart, det individuelle forløb, netop indeholder potentiale til yderligere optag af unge fra målgruppen og dermed til yderligere opfyldelse af målsætningen om, at flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

Historik

Lov om den fri ungdomsuddannelse blev som et nyt initiativ vedtaget i 1994 som led i regeringens program om uddannelse til alle (UTA) (L 222 Folketings-tidende 1993-94, Folketingets Forhandlinger spalte 8149, 8688, 11798, 11968, Tillæg A spalte 7621, Tillæg B spalte 1503, Tillæg C spalte 1285).

I perioden siden uddannelsens start i januar 1995 og indtil den 1. oktober 2000 har 15.218 personer begyndt på uddannelsen, heraf har 4.691 afsluttet uddannelsen, mens 4.118 svarende til 26 pct. af den samlede

tilmeldte elevgruppe i perioden fra 1995 frem til den 1. oktober 2000 har afbrudt uddannelsen. Pr. 1. oktober 2000 er 6.409 elever i gang med uddannelsen.

Evaluerings af uddannelsen

Som opfølgning på initiativet igangsatte Undervisningsministeriet i 1997 en undersøgelse af forløbet af uddannelsen. Undersøgelsen, der er udført af PLS Rambøll, blev iværksat som en treårig forløbsundersøgelse med afslutning ved udgangen af 2000.

Undervejs i forløbet er offentliggjort 2 delrapporter. Den første udkom i januar 1999, den anden i januar 2000. Resultaterne fra de to første delrapporter er indarbejdet i den afsluttende rapport, der blev offentliggjort den 5. december 2000.

Ifølge undersøgelsen har den fri ungdomsuddannelse bidraget til at øge antallet af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, og dermed til nedbringelse af restgruppen. Det er samtidig vurderingen, at den fri ungdomsuddannelse vil kunne yde et større bidrag til at nedbringe restgruppen, idet der kan identificeres et potentiale for at optage større dele af gruppen af unge, der ikke benytter eller fuldfører de eksisterende ungdomsuddannelser.

Det vurderes videre, at den fri ungdomsuddannelse har været i stand til at tiltrække et bredt spektrum inden for målgruppen af både »stærke« og »svage« unge. Resultaterne viser, at eleverne med hensyn til social baggrund ligner gruppen af unge i ordinære uddannelser mere, end de ligner unge i den uddannelsesmæssige restgruppe. Med hensyn til boglige færdigheder befinder eleverne i den fri ungdomsuddannelse sig midt imellem de to grupper.

Undersøgelsens konklusion er, at den fri ungdomsuddannelse til en vis grad rekrutterer skævt inden for målgruppen. Samtidigt fremhæves, at opdelingen i »stærke« og »svage« unge er vanskelig at operere med, idet nogle unge er »stærke« bedømt ud fra deres boglige færdigheder, men »svage« på grund af andre personlige forhold.

I undersøgelsen konstateres en tendens til, at både vejledere i den fri ungdomsuddannelse og vejledere i